

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus II. Nobilitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS II. NOBILITAS.

§. I.

Vana de ea gloriatio.

Pater noster Abraham est. Joan. 8. 39. Non prodest nobilitas generis; & paterna bonitas in filios non transfunditur; neque virtus more hominum, aut arborum, propagatur: quoniam tantum caro de carne nascitur; non virtus originem habet ex carne, cuius solus Deus potest esse largitor. Inaniter igitur Judæi de Abraham sibi gloriam vendicabant, quod de suis lumbis essent traducti continuatâ propagine. Simon. Cas. l. 11. c. 39.

Admonentur etiam hic divites, vel genere nobiles secundum sæculum; cum Christiani fuerint, non superbiere adversus pauperes, & ignobiles; quoniam simul dicunt Deo: *Pater noster*. Quod non possunt verè, & piè dicere; nisi se fratres esse cognoscant. S. August. l. 2. f. 8. de ferm. D. in monte.

Verè liber, & solus princeps, ac rex regum, ille est, qui passionibus immunis est. S. Chrysof. hom. 59. in Matth. c. 18.

Pulvis unus omnes fumus. Mihi servus est, quisquis turpiter, ac flagitiosè vivit: mihi liber est, quisquis virtute, vitæque integritate, præstat. S. Greg. Naz. in nobilem malè moratum.

Præstat in obscuritate generis virtute, quàm in majorum charitate vitii, cumulari. Nam & rosa, licet ex aspera spina nascatur, fragrantissimum tamen odorem afflat. Id. ib.

Si nobiles de auro, & ignobiles Deus fecisset de lutò, causam fortasse aliquam superbiendi haberent nobiles; sed, cum omnes sint de una materia; vana est eorum gloriatio: Broy-mard. Nobilitas.

Multi sidera. Lem: *Simili ab ortu*. Seneca ep. 44. Plato ait: neminem regem non ex servis esse oriundum; neminem non servum ex regibus. Picinelli.

§. II.

Nobilitas vana sine virtute.

Que utilitas in sanguine meo, dum decendo in corruptionem? Pf. 29. 10. q. d. ait Incognitus: nulla est nobilitas, ac decor, in sanguine meo, & genere; dum in peccata incido. Sylveira addit. in Luc. 13.

Quid tibi vis in via Ægypti, ut bibas aquam turbidam? Jerem. 2. 18. S. Hieron. l. 1. in c. 2. Habac. quamvis de paradiso flumina Ægypti exire credantur; tamen, quia conculcantur pedibus Pharaonis, & lutò Ægyptiò violata sunt; perdidit splendorem suum.

Fuit in diebus Herodis. Luc. 1. 5. Dum Lucas Zachariæ dignitatem, & nobilitatem, describit, apponit verbum *fuit*, præteriti temporis: dum autem ejus & uxoris, sanctitatem,

narrat, ponit verbum *erat* imperfecti temporis: *erant justi ambo ante Deum* v. 6. verbum *fuit* significat rem præteritam ac transactam; verbum autem *erat* aternitatem ac permanentiam: & ideo usus est eò Joannes in generatione aterna: *in principio erat verbum*. Omnis hujus sæculi dignitas, & nobilitas, citò deficit; justitia autem coram Deo in aeternum durat. Sylveira c. 4. in Luc. 1.

Hi, qui amici sunt stolis albis, qui sunt? & unde venerunt? Apoc. 7. 13. *Responsum v. 14. hi sunt, qui venerunt ex tribulatione magna*. Duo quærebat Senior ex Joanne: qui sunt hi? & unde venerunt? respondet soli secunda quæstioni. Cur non primæ? quia quæstio prima inquit in personas, earumque originem. Hæc quæstio sine responso: in domo enim Dei nulli datur gloria, & beatitudo, pro qualitate prosapia: hæc enim nihil valet, nisi virtuti juncta. Didacus Nifs. Pol. coel. p. i. l. 2. c.

Qui generis splendorum jactatis, date operam, ut mores quoque nobilitetis. S. Gregor. Naz. or. 27.

Nihil mihi conducit martyr pater, si non bene vixero, & amavero generis mei nobilitatem. Origenes hom. 4. in Ezech.

Quæ utilitas ex claris, & probis, parentibus originem ducere; te autem bonæ vitæ esse expertem? aut quod damnum fuerit, si parentes, aut progenitores, fuerint ignobiles, & obscuri; ipse autem virtutibus floreas? S. Chrysof. hom. 23. in Gen.

Nihil est viro vilis (etsi rex sit) quando est vitio deditus: quemadmodum nihil est vel captivo regalius, ac magnificentius; quamdiu virtutem possederit. Id. in Pf. 6.

Annulus sine gemmâ. Lem: *Deest optimum*. Nobilitas sine virtute.

§. III.

*Nobilitas vera in quibus consistat.**Ex Veteri, & Novo.*

Ego tuli Levitas à filiis Israel pro omni primogenito. Num. 3. 12. Origenes hom. 3. in Num. notat, Levitas assumi pro primogenitis; cum tamen, ut refertur Gen. 49. 3. Levi non fuerit primogenitus Israel, sed Ruben, secundus Simeon, tertius Levi. Quomodo ergo Levite in primogenitos assumuntur? Quia apud Deum non illi primogeniti habentur, qui corporeâ nativitate præcellunt; sed meritis. Castillo ad c. 28. Ex. III. 3.

Ecce vir Dei est in civitate hac, vir nobilis. 1. Reg. 9. 6. S. Gregor. hic: nobilis dicitur, qui supernâ conversatione conspicuus est; & de mundana vitæ rusticitate nihil habet. *Cepit David arcem Sion; hæc est civitas David*.

David. 2. Reg. 5. 7. Cajetan: hoc est ad differentiam Bethleem, quæ erat civitas Davidis; quia inde erat oriundus. Author. Imp. op. hom. 4. in Matth. quid prodest ei, quem fordidant mores, generatio clara? aut quid nocet ei generatio vilis, quem mores adornant? Ipse se vacuum ab omnibus bonis actibus ostendit, qui gloriatur in patribus. Aurum de terra nascitur; sed non est terra: & stannum de argento egreditur; sed non est argentum. Didac. Nifs. in Phœn. Græc. l. 1. c. 7.

Erat vir ille magnus inter omnes Orientales. Job. 1. 3. Origen. l. 1. in Job legit: fuit autem hic homo (Job) de genere optimo ex partibus orientalibus. Job erat Idumæus ex profapia pessimi Esau: quomodo ergo dicitur ex genere optimo? Præclara Job nobilitas per avos non veniebat; sed à magnis virtutibus. Origen. quomodo de genere optimo erat, qui de talibus nascebatur? Ruben primogenitus Jacob, Simeon, & Levi. Qui ex Israel sunt primogeniti, de genere optimo non dicuntur. Job verò, qui ex impiis ortus est, id est, ex filiis Esau; hic de genere optimo dicitur. Ego, inquit, non carnalem generationem significo, non pereuntem generositatem laudam: hæc apud Deum non magni penduntur; hæc à creatore non requiruntur. Sylveira Addit. in Matth. 1. Notandum, ait S. Hieron. in genealogia Salvatoris nullam sanctarum assumi mulierum; sed eas, quas Scriptura reprehendit. Eæ sunt Bethsabæe, Thamar, Ruth, Rahab. Cur verò Salvator noster ex profapia nasci voluit, in qua & mulieres non pauca fuerant flagitiis insignes, & viri multi sceleribus cooperiti: qui poterat sibi homines ex toto Mundo purissimos, & sanctissimos deligere majores, ex quibus nasceretur? Euthymius in c. 1. Matth. per talia docemur, non de primogenitorum peccatis, sed de propriis erubescere: neque de majoribus gloriari; sed propriam curam habere virtutis. Did. Nifs. in Phœn. Græc. l. 10. c. 6.

Ex ea, quæ fuit Uriæ. Matth. 1. 6. Hic quoque ejus, quæ fuit Uriæ, mentionem facit. Ut doceat, quod nemo debeat erubescere propter progenitores; sed dare magis operam, virtute suâ illos clariores efficere: & quod omnes accepti sint Deo, etiamsi è scorto nati; modò virtute sint præditi. Theophylactus hic.

Quæ est mater mea? & qui sunt fratres mei. Matth. 12. 48. Una sola, & vera, & communis, nobilitas est, atque necessitudo cum Christo; ut voluntatem Dei facias. Multò propinquiores Deo sunt, qui voluntatem ejus faciunt; quam qui summâ carnis necessitudine conjunguntur. S. Chrysol. hom. 45. in Matth. hic.

Unde huic sapientia hæc, & virtutes? nonne hic est fabri filius? Matth. 13. 54. 55. Abuleas. q. 83. hic. quare Nazareni dixerunt,

quod Christus erat filius fabri? voluerunt contempere eum, de humilitate cognationis suæ. Imò ob hoc potius Judæi Christum laudare, & honare, debuissent; quòd, homo de humili plebe natus, ad tantam probitatem, & ingenii gloriam, pervenerit.

Resplenduit facies ejus sicut sol. Matth. 17. 2. Cur Christus non ut ignis, sed ut sol, resplenduit tunc, cum æterni Patris Filius proclamatus fuit? Joan. Clunia c. 2. de Nat. differt lumen, quod oritur ab igne, & quod à sole: quia ab igne semper habet fumum, & aliquam impuritatem admixtam; ideo dicitur à Philosophis infumatum. Ità ille. Ignis lumen sumptu, & impendiò, nutritur alienò; sol de suo fulget. Didacus Nifs. in Phœn. Græc. l. 1. c. 7.

Ex Patribus, & aliis.

Sola apud Deum libertas est, non servire peccatis: summa apud Deum nobilitas est, clarum esse virtutibus. S. Hieron. ep. 14. fortè Paulini Ep. ad Celantiam Matroam de ratione piæ vivendi.

Probati viri genus, virtutis profapia est: quia sicut hominum genus homines; ita animarum genus virtutes sunt. Etenim familiæ hominum splendore generis nobilitantur; animarum autem gratia clarificatur splendore virtutis. S. Ambros. lib. de Noe. apud Castillo Il. lat. 87.

Vilitas paterni generis nullâ ex parte obscurat filii virtutem: neque nobilitas censetur; eò quòd è magnatum sanguine sis prognatus; sed si ipse efficacis magnus. S. Chrysol. in II. c. 1.

Illud quidem inter omnes sanæ mentis homines constare arbitror, eruditionem inter humana bona primarium locum tenere. S. Gregor. Naz. or. 30. in laudem Basilii.

Nobis ipsis quodammodo patres sumus; quando per bonum animi institutum, liberumque arbitrium, nos ipsos formaverimus, & generimus, & in lucem ediderimus. S. Gregor. Nys. hom. 6.

Potest ex casa vir magnus prodire: potest ex deformi, humilique corpusculò formosus animus, & magnus. Seneca ep. 67.

Miscellanea.

Date annulum in manu ejus. Luc. 15. 22. Cur pater mandat dari annulum? Annulus signum nobilitatis, & libertatis; per quem Equites à plebeis, & servis, distinguebantur. S. Chrysol. l. 5. posuit annulum in manu ejus, annulum honoris, titulum libertatis, insigne pignus spiritûs, signaculum fidei. Sylveira hic q. 19.

Nobilitas, quasi notabilitas dicitur. Quando quis faciebat aliquam rem notabilem in servitio regis; faciebat illum nobilem. S. Vinc. Ferr. l. 1. f. 5. post Invocavit.